

28.3.2018

Kirjastoverkkopalvelut

Konsortioryhmän kokous 28.3.2018

Aika Keskiviikko 28.3.2018 klo 13.00–16.00

Paikka Kansalliskirjasto, Leipätehdas, Kaikukatu 4, kokoushuone Kaneli (V520)

Paikalla

Kirjastonjohtaja Jarmo Saarti, Itä-Suomen yliopiston kirjasto (puheenjohtaja)
Päällikkö Matti Sarmela, Valtakunnallinen kehittämissyksikkö, Helsingin kaupunginkirjasto (varapuheenjohtaja)
Informaatikko Päivi Ylitalo-Kallio, Metropolian kirjasto
Tietopalvelupäällikkö Sari Palén, Tilastokeskus
Palvelujohtaja Johanna Lilja, Kansalliskirjasto
Johtaja Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto, Kirjastoverkkopalvelut, poistui 15.45.

Ylitarkastaja Miia Herrala, Kansallisarkisto - etäyhteydellä, poistui klo 15.00.
Arkistonhoitaja Tommi Partanen, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti
Arkistonjohtaja Juha Henriksson, Musiikkiarkisto
Arkisto- ja kirjastopäällikkö Hanna-Leena Paloposki, Kansallisgalleria
Ylitarkastaja Tapani Sainio, Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kehityspäällikkö Lauri Saarikoski, Yle arkisto
Tutkija Jessica Parland-von Essen, Open Science -työryhmä / Open Knowledge Finland
Toiminnanjohtaja Sonja Hernesniemi, Mediakasvatusseura

Poissa

Yli-intendentti Ismo Malinen, Museovirasto
Tutkija Tuomas Myrén, Helsingin kaupunginmuseo

Kutsutut asiantuntijat

Palvelupäällikkö Heli Kautonen, Kansalliskirjasto
Lakimies Pekka Heikkinen, Kansalliskirjasto
Kehittämispäällikkö Erkki Tolonen, Kansalliskirjasto
Palvelusuunnittelija Maria Virtanen, Kansalliskirjasto
Koulutussihteeri Anne Järvinen, Kansalliskirjasto (sihteeri)

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Esitys

Avataan kokous, hyväksytään asialista.

28.3.2018

Kirjastoverkkopalvelut

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.03. Asialistan muutos: Suomen tutkimusinfrastruktuurien tiekartan (FIRI) väliarviointi nostettiin tiedotusasioista 8. kohdaksi.

2. Ryhmän kokoonpano ja osallistujien toteaminen

Esittely

Kansalliskirjaston johtokunta on kokouksessaan 7.3.2018 hyväksynyt Kansalliskirjaston esityksen mukaisesti Finna-konsortioryhmän kokoonpanon vuosille 2018–2019. Liite 1: [Finna-konsortioryhmän kokoonpano](#)

Esitys

Todetaan konsortioryhmän uusi kokoonpano, todetaan osallistujat ja todetaan kokoonpanon mahdolliset täydennystarpeet.

Päätös

Puheenjohtaja totesi uuden kokoonpanon sekä osallistujat.

Konsortioryhmän valokuvaus klo 13.08.

3. Uudet säännöt ja toimintaperiaatteet

Esittely

Kansalliskirjaston johtokunta on kokouksessaan 7.3.2018 hyväksynyt konsortioryhmän säännöt ja toimintaperiaatteet. Johtokunnalle annettu esitys perustui vuoden 2017 viimeisessä konsortioryhmän kokouksessa hyväksytyihin ehdotuksiin.

Liite 2: Finna-konsortioryhmän säännöt, Liite 3: Finna-konsortion toimintaperiaatteet

Esitys

Todetaan konsortioryhmän uudet säännöt ja toimintaperiaatteet.

Käsittely

Poistetaan *KDK-sanat* ja niihin liittyvät rakenteet, lisätään/korvataan *Finna-sanalla*. Finna on pysyvää toimintaa, ei enää hanke.

Päätös

Puheenjohtaja totesi uudet säännöt ja toimintaperiaatteet käsittelyssä esiin tuoduin muutoksin.

4. Finna-konsortioryhmän rooli ja esittäytymiskierros

Esittely

Uuden puheenjohtajan Jarmo Saartin tervehdys.

28.3.2018

Kirjastoverkkopalvelut

Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeen päätyttyä Finnan konsortior ryhmän rooli on muuttunut aiemmasta. Vuodesta 2018 lähtien konsortior ryhmä on Finna-palvelun ylin toimintaa linjaava elin.

Esitys

Esittäytymiskierroksella jokainen konsortior ryhmän jäsen esittelee oman sektorinsa tai toimialansa näkökulmasta: Mikä on Finna viiden vuoden kuluttua? Esittäytymiseen enintään 2 minuuttia per henkilö.

Käsittely

Kooste keskustelusta:

- Yliopistokirjastot: Siirtyminen digitaaliseen toimintaympäristöön, haasteena Finnan järjestelmähankinta, avoimuusongelma ja indeksointiongelma, rajapinnat pidettävä auki. Isoin kysymys: Mikä Finna on työkaluna tutkijoille ja opiskelijoille.
- AMK-kirjastot: Toiveena Finnalle: täsmällisyys, asiakas saa nähtävillä olevan aineiston.
- Kansallisarkisto: Ajankohtaista Finna-räätälöinti ja monien entiteettien metadata.
- Erikoiskirjastot: Metatiedot ja esteettömyys tärkeää. Tulevaisuudessa aineistojen laajentaminen, käytön ja käyttäjien lisääminen sekä näkyvyyden lisääminen.
- Kansalliskirjasto, Tutkimuskirjasto: Finna äärimmäisen tärkeä, tutkijoiden tarvitsemat palvelut, digitointi ja hakuominaisuudet.
- KAVI: Pääverkkotietokanta jatkossa, kaikki metadata Finnassa, avataan kaikki, mihin oikeuksia, oma näkymä, jolla helpompi rajata.
- Musiikkiarkisto: AHAAn ja Finnan yhteensovittaminen, Yksan ja Finnan yhteensopivuus haasteena.
- Kansalligalleria: On siirtymässä uuteen kaikille kokoelma-aineistoille yhteiseen kokoelmahallintajärjestelmään, MuseumPlusRIA:an, josta metadatan ja kuvien siirtäminen Finnaan on helpompaa kuin nykyisistä erillisistä järjestelmistä. Sen myötä voidaan myös lisätä arkistokokoelmien määrää Finnassa. Kansalligalleria panostaa oman kokoelmat verkossa -sivuston kehittämiseen, mutta Finna on tärkeä kanava tarjota KG:n kokoelmia verkossa käyttäjille yhdessä muiden suomalaisten kulttuuriperintöorganisaatioiden aineistojen kanssa. Nyt mukana vain taideaineistoa, ongelmana haettavuus ja tunnettavuus. Harkinnassa myös oma näkymä.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö: Finna on olennainen kulttuuriperintöorganisaatioiden palvelu. Tulevana viitena vuotena Finnan pitäisi olla näkyvämpi yhteiskunnalle, olla enemmän mukana olevien organisaatioiden palvelu, olla kiinnostava. Avoin lähdekoodi tärkeä.
- Yle arkisto: luotettavan tiedon tarjoaminen, kotimaisen kulttuuriperinnön laajeneminen, jolloin Finna entistä houkuttelevampi.
- Open Knowledge Finland: MyData ja aktiivinen aineistojen avaaminen tärkeintä.
- Mediakasvatusseura: kokoaa mediakasvatuksen toimijat yhteistyöhön. Mediakasvatusseura edistää mediakasvatuksen monitieteistä tutkimusta ja käytäntöjä Suomessa.
- Yleiset kirjastot: Kokoelmia indeksoidaan enemmän Finnaan, metadatayhteistyö, Finna-strategia voisi olla pohjana muistiorganisaatioiden strategioille.

28.3.2018

Kirjastoverkkopalvelut

- Kansalliskirjasto, kirjastoverkkopalvelut: Digitaalisuus ja avoin lähdekoodi keskiössä, KAMin palvelu- ja tutkimusinfrastruktuuri, Open Access osana lisensiointityötä, joka vaikuttaa Finnan tarjoamaan aineistoon.
- Yhteenvedo keskustelusta: Tärkeää näkyvyys ja markkinointi, räätälöinti, osaprojektit, avoimuus ja infra. Isona tehtävänä toimintasuunnitelma, kunkin sektorin rooli Finnan tulevaisuudessa. Keskeisiä tavoitettavia ryhmiä ovat suuri yleisö ja opettajat, tarvitaan kiinnostavia digitaalisia sisältöjä.

5. Finnan tilannekatsaus

Esittely

Erkki Tolonen esittelee lyhyesti Finnan tilannekatsauksen. Liite 4: [Finna-tilannekatsaus](#)

Esitys

Tiedoksi. (Keskusteluosuus kohdan 7. projektisuunnitelman esittelyn jälkeen.)

Käsittely

Erkki Tolosella puheenjohtajuus kolmen seuraavan kohdan osalta. Tilannekatsauksesta nostettiin esiin tärkeimpänä ensimmäisen KOHA-kirjaston, Outi-kirjastojen mukaantulo, tarkennetun haun parannukset, GDPR:n huomioiminen ja saavutettavuuden huomioiminen (ohjeet).

6. Finnan trendiraportti ja vuosiraportti 2017

Esittely

Erkki Tolonen esittelee Finnan trendiraportin ja vuosiraportin käyden läpi tunnusluvut.

Tausta-aineistot etukäteen tutustuttavaksi:

Liite 5: [Trendiraportti 2017](#), Trendiraportin yhteenvedo sisältäen Finnan käyttäjäkyselyn 2017 tulokset.

Liite 6: [Vuosiraportti](#)

Esitys

Hyväksytään vuosiraportti. (Keskusteluosuus kohdan 7. projektisuunnitelman esittelyn jälkeen.)

Käsittely

Trendiraportti: Etenkin opiskelijoiden suosima, mutta ei vielä kaikkien kansalaisten palvelu.

Vuosiraportti: Finnan käyttö kolmikertaistui. Uudet aineistot ja palvelut ovat myös houkutelleet uusia pysyviä käyttäjiä Finna.fi:lle.

Päätös

Hyväksyttiin vuosiraportti.

28.3.2018

Kirjastoverkkopalvelut

7. Finnan projektisuunnitelma 2018

Esittely

Erkki Tolonen esittelee Finnan projektisuunnitelman vuodelle 2018 ja tällä hetkellä näköpiirissä olevat priorisointitarpeet. Sovitaan projektisuunnitelman priorisoinnit / hyväksytään projektisuunnitelma ja sovitut priorisoinnit.

Liite 7: [Finnan projektisuunnitelma](#)

Esitys

Keskustelu kohdista 5–7. Hyväksytään projektisuunnitelma.

Käsittely

Muutoksia:

- Korkeakoulukirjastojen mahdollinen luopuminen Voyagerista – *Valmistautuminen ei varautuminen* – korjataan projektisuunnitelmaan.
- *Vaihdetaan uusi ohjelmistoarkkitehtuurikuva.*
- *Työpakettien ja prosessien selkiyttäminen jatkossa.* Työpaketteja sellaisista kehitystehtävistä, joilla on tavoite ja lopputuotos, prosesseista ei tehdä työpaketteja.
- *Riskikartan uusiminen (myös seuraavaan kokoukseen).*
- Muutos vuodelle 2019: projektisuunnitelma po. *toimintasuunnitelma*, karsitaan myös vanhaa.

Priorisointeja:

- Tiekartalla 2018 juuri oikeita asioista.
- AHAA ja Finna 2019 puolelle.
- Työpakettisuunnitelma on myös priorisointilista, jolloin resurssit kohdennetaan siihen.
- TP A2 Tietosuojadirektiivin huomioiminen, GDPR pitäisi olla tärkeimpänä.

Päätös

Projektisuunnitelma hyväksyttiin edellä mainituin muutoksin ja tarkennuksin.

8. Suomen tutkimusinfrastruktuurien tiekartan (FIRI) väliarviointi

Esittely

Kristiina Hormia-Poutanen kertoo Suomen tutkimusinfrastruktuurien tiekartan (FIRI) väliarvioinnista. Liite 8: [FIRI väliarviointi Finna.pptx](#)

Käsittely

Suomen kontekstissa KDK-raportissa Finna sai hyvän arvion, mutta Firissä Finna luokiteltiin *Tarkkailussa olevat – vakavia puutteita* -kohtaan. Mietittävä Finnan roolia: ei pelkkiä aineistoja, vaan voisiko se olla palvelu tai työkalu, jolla avataan esimerkiksi humanistisia aineistoja. Kansalliskirjasto harkitsee rahoitushakemuksen tekemistä toukokuun hakuun.

28.3.2018

Kirjastoverkkopalvelut

9. Konsortioryhmän kokousten vuosikello 2018

Esittely

Heli Kautonen käy läpi konsortioryhmän [vuosikellon 2018](#) täydennystarpeet.

Seuraava konsortioryhmän kokous pidetään ilmoitetusta poiketen perjantaina 15.6.2018 Helsingissä Leipätehtaalla (kokoushuone Kaneli). Kokouksen kesto ja työmuoto päätetään tässä kohdassa. Vaihtoehdot: koko päivän työkokous klo 10–16 tai normaali kokous klo 13–16.

Esitys

Päätetään seuraavan konsortioryhmän kokouksen 15.6.2018 kesto ja työmuoto.

Käsittely

Kesäkuun kokoukseen mukaan Finna.fi-konsepti, esittelyjä mm. metatietokokonaisuudesta, korkeakoulukirjastojen järjestelmäuudistuksesta, museoiden taustajärjestelmistä, arkistojen AHA:sta ja NKR:stä sekä sopimusuudistuksen aikataulu. Valmistaudutaan koko päivän kokoukseen lukemalla läpi strategia. Jäsenet pohtivat omasta viiteryhmästään, mitä priorisoidaan.

Päätös

Vuosikello käsitelty, päätetty pitää koko päivän työkokous klo 10–16, Heli Kautonen etsii sopivan uuden ajankohdan Doodlella. Ajankohdaksi on varmistunut tiistai 19.6.

10. Tietosuoja-asetuksen tilannekatsaus

Esittely

Pekka Heikkinen ja Maria Virtanen esittelivät muuttuvaan tietosuoja-lainsäädäntöön liittyvää tilannetta.

Liite 9: [Uusi tietosuojalaki](#) Liite 10: [Finna ja tietosuoja](#)

Esitys

Keskustelu.

Käsittely

Keskusteltiin mahdollisuudesta saada yhteinen taustapaperi, jonka organisaatiot voisivat liittää omaan lausuntoonsa / kanaviinsa yleislakitekstiin (erillistä säännös kulttuuriperintöaineistojen saataville saattamisesta).

11. Digitaalisen kulttuuriperinnön viestintä

Esittely

Maria Virtanen esittelee digitaalisen kulttuuriperinnön kokonaisuuden viestinnän käynnistämistä. Liite 11: [Digitaalisen kulttuuriperinnön viestintä](#)

28.3.2018

Kirjastoverkkopalvelut

Esitys

Tiedoksi.

Käsittely

Ei keskustelua.

12. Tiedotusasiat

• Tapahtumat ja tilaisuudet

- Kevään Finnan sektoritapaamiset 6.-9.2.
- Finna-koulutukset
 - Aineistotyöppityöpajojen sarja jatkuu keväällä. Seuraava työpaja on 10.4.
 - Finnan peruskoulutus 15.5.
 - Finnan hallintaliittymän koulutus 16.5.
 - Finnan hallintaliittymän syventävä koulutus 18.5.

13. Muut asiat

Käsittely

Matti Sarmela halusi muistuttaa, että Helsingin kaupunginkirjasto tarjoaa apuaan / resursseja Finnalle esimerkiksi räätälöintiin.

14. Kokouksen päättäminen

Käsittely

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.52.

LIITTEET:

Liite 1: Finna-konsortioryhmän kokoonpano:

https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93192569/Esitys_Finnan_konsortioryhma%CC%88_2018-2019.pdf

Liite 2: Finna-konsortioryhmän säännöt:

https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93192513/Finna-konsortioryhma%CC%88_sa%CC%88a%CC%88no%CC%88t2018_2019_FINAL.pdf

Liite 3: Finna-konsortion toimintaperiaatteet:

https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93192567/Finna-konsortion_toimintaperiaatteet2018_2019_FINAL.pdf

28.3.2018

Kirjastoverkkopalvelut

Liite 4: Finna-tilannekatsaus:

https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93193597/Finna_tilannekatsaus_konsortio_28-03-2018_tiivis.pptx

Liite 5: Trendiraportti 2017:

[https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93193387/Finna%20Trendiraportti%202017\(1\).pdf](https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93193387/Finna%20Trendiraportti%202017(1).pdf)

Liite 6: Vuosiraportti 2017:

https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93193378/Finna_Vuosiraportti2017_v01_konsortio_27-03-2018.docx

Liite 7: Finnan projektisuunnitelma:

https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93192469/Finna-projektisuunnitelma_2018_v1_konsortio_21-03-2018.docx

Liite 8: FIRI väliarviointi:

https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93193553/FIRI_va%CC%88liarviointi_Finna.pptx

Liite 9: Uusi tietosuojalaki:

https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93193165/GDPR_FINNA%20konsortio28.3.pdf

Liite 10: Finna ja tietosuoja:

<https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93193374/Finna%20ja%20tietosuoja%2020180328.pdf>

Liite 11: Digitaalisen kulttuuriperinnön viestintä

<https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93193664/Digitaalisen%20kulttuuriperinn%C3%B6n%20viestint%C3%A4%2020180328.pdf>

Ennen konsortiokokousta järjestettiin perehdytystilaisuus konsortioryhmän jäsenille ja varajäsenille. Läpikäytiin taustadokumentit:

Liite 2: Finna-konsortioryhmän säännöt:

https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93192513/Finna-konsortioryhma%CC%88_sa%CC%88a%CC%88no%CC%88t2018_2019_FINAL.pdf

Liite 3: Finna-konsortion toimintaperiaatteet:

https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93192567/Finna-konsortion_toimintaperiaatteet2018_2019_FINAL.pdf

Liite 12: Finnan strategia 2016-2020:

[https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93192678/finna-strategia\(1\).pdf](https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93192678/finna-strategia(1).pdf)

Liite 13: Organisaatioiden yhteistyö, Finna - konsortio ja konsortioryhmä:

https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93193547/Konsortioryhma%CC%88n_toiminta_ja%20Finna_yhteisty%C3%B6_2018.pdf

Liite 14: Finna-esittely:

28.3.2018

Kirjastoverkkopalvelut

https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=91755634&preview=/91755634/93193739/2018-03-28_Finna-kehittaminen-ja-ohjelmistokok.pptx